FILOLOGIA KLASYCZNA

MIESIĘCZNIK

KOŁA KLASYKÓW STUDENTÓW
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU
LUBELSKIEGO

KOŁA FILOLOGÓW STUDENTÓW
UNIWERSYTETU STEFANA BATO-
REGO W WILNIE

KOŁA FILOLOGICZNEGO STUDEN-
TÓW UNIWERSYTETU JANA KAZI-
MIERZA WE LWOWIE

LWÓW
15. III. 1938.

Poznać Grecję i Italię!

Nie mam zamiaru rozwodzić się tu, czy i dlaczego my, filologowie, winniśmy znać Grecję i Italię z własnych przeżyć i wycieczek... Jestem przekonany, że każdy z nas zapytany, czy chciałby się tam wybrać — odrazu bez namysłu odpowie, że tak, a na pytanie: dlaczego? znajdzie tysiąc argumentów...

Chcę tylko zwrócić uwagę na jedno: nie czekajmy, aż się może kiedyś nadarzy nam sposobność wyjazdu! Organizujmy sobie wycieczki sami i to już teraz, kiedyśmy jeszcze młodzi, pełni zdrowia, zapału i sił! Popatrzmy na naszych kolegów techników, geografów czy medyków: czy nie zazdrościmy im częstych wyjazdów zagranicę dla zwiedzania, praktyk, obserwacji i badań? Oczywiście, że otrzymują oni od najrozmaitszych przemysłowych i handlowych instytucji pokaźne subsydia, ale resztę zawdzięczają sami sobie. Wiem, jak to robią i tym się chcę z Wami podzielić. Zbierze się grono młodych zapaleńców (najmilej bywa przy 6—10 osobach), obiera za cel wycieczki taki a taki kraj, układa marszrutę, punkty postoju, program zwiedzania, plan pracy badawczej, zapraszają na kierownika jakąś siłę naukową (często sam profesor się chętnie z nimi wybierze), obliczają koszta podróży (przy pomocy Orbisu czy Wagons Lits Cook), utrzymania i mieszkania (zwykle po domach akademickich), no i samego zwiedzania, zapewniają sobie towarzystwo kolegi - fotografa z Leicą czy innym aparatem i zaczynają starania o paszport i pieniądze. Dla wycieczek naukowych (szczególnie, gdy kieruje niemi prof. czy asyst.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych chętnie wydaje paszporty tzw. zbiorowe, nieraz zupełnie bezpłatnie. Należy jedynie z koła naukowego wystosować podanie, postarać się o opinie kuratora koła, profesorów, dziekana i rektora, usilnie popierające zamierzenie koła; następnie przedstawić je w urzędzie wojewódzkim i po pewnym czasie otrzymamy zezwolenie M. S. W. Idziemy do starostwa grodzkiego — zaopatrzywszy się uprzednio w odpowiednią ilość fotografii uczestników wycieczki, dowody osobiste z poświadczonym obywatelstwem (o które powinien się każdy postarać zawczasu, by nie opóźniać swoją sprawą całej wycieczki), dokumenty wojskowe i zezwolenie P. K. U. na wyjazd zagranicę i wychodzimy z gotowymi paszportami.

W najgorszym razie płacimy za paszport zbiorowy 25 zł. plus koszta podania i zezwolenia do 15 zł. tak, że ostatecznie na osobę wypadnie bardzo mało w porównaniu z kosztami paszportów indywidualnych.

Druga ważna sprawa to zapewnienie sobie środków materialnych. Oczywiście, że humanistyka stoi tu gorzej, niż np. technika, bo może liczyć jedynie na subwencje dziekana, rektoratu, komisji senatu dla spraw młodzieży i Ministerstwa WR i OP., dokąd zawczasu wystosowaliśmy oczywiście obszerne podania z dokładnym kosztorysem i planem wycieczki oraz pracy naukowej. Poparcie zawsze znajdziemy i im więcej takich wycieczek zaczniemy organizować, znajdą się pokaźniejsze na cel ten pozycje budżetowe (jak to np. na wydz. matem.-przyrodn. dla geografów, fizyków itp.). Pomocą służy także w miarę możności „Liga“, zwłaszcza w sprawach uzyskania zniżek na kolejach państwowych i obcych, przyjęć w domach akademickich i kontaktu z zagranicznymi stowarzyszeniami młodzieży. Np. jeśli idzie o wycieczkę do Grecji, to proponuje „Liga“ jako najtańszą trasę Lwów—Bukareszt—Konstanca (na kolejach rumuńskich 75% zniżki), poczym okrętem do Aten (tzw. czwartą klasą — na pokładzie — tylko nie zapomnijcie wziąć ze sobą dwu ciepłych koców na chłodne noce Morza Czarnego). Grecja jest godna polecenia jeszczę z jednego względu: Jak dotychczas — przy tamtejszej walucie — podróżuje się tam bardzo tanio, czego nie można powiedzieć np. o Italii.

Rokrocznie grupy niezamożnej zupełnie młodzieży akademickiej wielkich narodów cywilizowanych przebiegają Grecję i Italię. Gdyby nic nie wiedzieć z historii świata, to już po samym składzie tych grup możnaby się domyśleć, które to są narody przodujące. Nie może i nas tam zabraknąć!

A więc... wybierajmy się wszyscy i to jak najrychlej do Grecji i Italii! Nie jest to bowiem rzeczą ani trudną ani drogą (przy naszych akademickich sposobach podróżowania), a jakie stąd odniesiemy korzyści i wrażenia — mówić nie potrzebuję. *St. A.*

Nasze sprawy.

MATURA GRECKA.

Do wstępu na proseminarium jęz. greckiego czy łacińskiego wymaga się u nas we Lwowie matury z jęz. gr. Nie

każdy miał to szczęście ukończyć gimnazjum klasyczne, czyli pierwszy rok musi przeznaczyć na naukę jęz. gr. Sam lektorat nie pomaga; zamożniejsi uzupełniają lekcjami, mniej zamożni po opłaceniu taksy nie mogą sobie na to pozwolić — więc przeważnie tracą rok pierwszy i drugi i... nieraz się zniechęcają i odchodzą. Jeśli przetrwają i materiał już przerobią, zaczyna się „chodzenie“ około matury: cztery miesiące przed terminem muszą wnieść podanie do Kuratorium, załączyć fotografie, opłatę 15 zł., potem 2 zł. tytułem manipulacji itd.

Matura pisemna, przy której tylu się łamie..., ustna, z której ostatnio np. tylko 2 na 8 osób wyszło obronną ręką... I znowu nowe podanie, nowe opłaty. Czy nie możnaby zastąpić matury egzaminem na Uniwersytecie, np. po dwuletnim kursie lektoratu, z tym jednak, że tymczasem możnaby być członkiem proseminarium łacińskiego już od II. roku studiów (po ćwiczeniach wstępnych), greckiego zaś na podstawie ukończenia I. roku lektoratu. Podniesie się także w ten sposób znaczenie lektoratów, które nieraz świecą pustkami, bo studenci nie zdają sobie sprawy z ich znaczenia i wagi.

Victoria.

Od Red.: Otwierając ten dział głosem Victorii w sprawie dotychczas obowiązującej u nas, we Lwowie, matury z jęz. gr., Redakcja z radością komunikuje, że artykuł ten już cel swój osiągnął. Komisja Filologiczna Wydz. Hum. UJK. powiadomiona o tym życzeniu — uchwaliła znieść obowiązek składania matury z jęz. greckiego, a zastąpić ją egzaminem przed komisją składającą się z lektorów Uniwersytetu. Donosząc o tym Redakcja ma na oku zachęcenie wszystkich do nadsyłania podobnych głosów w sprawach naszych studiów, projektujących takie czy inne zmiany, dobrze i rzeczowo uargumentowanych.

Komunikaty naukowe.

(Redakcja ma zamiar popierać pracę nad spostrzeżeniami naukowymi, które w formie treściwych komunikatów naukowych będzie w tym dziale zamieszczać, by w ten sposób przysłużyć się nauce polskiej. Jako pierwszą próbę podajemy spostrzeżenie dokonane na proseminarium języka łacińskiego prof. dr. J. Kowalskiego, przy rozbiorze metrycznym Plauta *Casiny*).

Plaut. *Cas.* v. 412. Goetz-Schoell Teubn. 1914 (t. Goetz-Schoell 1904; Schoell 1890, Leo 1895 i Lindsay 1903 opuszczają w tekście *mea*) brzmi:

Témperí, postqu(am) óppugnátumst ós. Ag(e), úxor [*mea*], *núnciam.*

Dla przejrzystości uzupełniam znaki nad stopami parzystymi. W aparacie krytycznym czytamy: *del. Bent(ley);* w wyd. 1890: uxor *Bothius, Bentleius.* uxor mea *libri;* Leo: uxor mea iam nunc, *corr. Camerarius, Bentleius;* Lindsay: *Bentley:* [mea] iam nunc *cod.*

Jakaż była przyczyna koniektury Bentleya? Chyba nie wynikała ona z interpretacji, bo parapleromatyczne użycie zaimka dzierżawczego jest częste u najlepszych pisarzów; mamy przykłady na to zebrane w jednej z ostatnich prac magisterskich naszego Zakładu. A nadto podaję niżej z *Casina* trzy przykłady z zaimkiem dzierżawczym przy rzeczowniku *uxor,* w v. 364. zaś mamy nawet vocativus *uxor mea.* Chyba więc przyczyną koniektury były względy prozodyczne. V. 412 jest septenarem trocheicznym. Czytając z Bentleyem: *Témperí postqu(am) óppugnátumst ós. Ag(e), úxor, núnciam* — widzimy, że Bentley uważał *u* w *uxor* za długie, jak bywa zwykle u Plauta i z tego powodu skreślił *mea.* Znalazłam jednak w *Casina* przykłady, nie nastręczające wątpliwości, na *u* krótkie w *uxor:* v. 227 oktonar anapestyczny *Ut illí place(am): ét place(o), út videór. sed ŭxór m(e) excrúciat, quía vivít.* v. 574 senar jambiczny *Sed ŭxór(em) ant(e) aédis éccam* | *eí miseró mihí.* v. 1000 septenar trocheiczny *Séd, ŭxor, dá viró* | *hanc véniam. Mýrrhin(a), óra Cleóstratám.* R. Klotz, *Grundzüge altr. Metrik* str. 90 leczy wiersze z *ŭ* krótkim w *uxor* starym sposobem przestawiania wyrazów. Opuściłam vv. 304 i 409 *(mea uxor),* 329 *(tua uxor)* i 969 *(autem uxor),* gdzie krótkość *u* w *uxor* nie jest konieczna. Sądzę więc, że i w v. 412 należy zatrzymać lekcję wszystkich kodeksów i czytać: *Témperí postqu(am) óppugnátumst ós. Ag(e), ŭxór mea, núnciam.*

Tylko niedokładny ciągle jeszcze stan poznania prozodii plautyńskiej jest przyczyną, że koniektura Bentleya utrzymała się w obowiązującym do dziś dnia tekście naukowym Plauta.

Wacława Borzemska.

Polska filologia klasyczna w lutym 1938.

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

P. Prof. Dr. Mieczysław Popławski prowadził w d. c. *Seminarium łacińskie* (wtorki i czwartki od 16—17); posiedzeń było 7.

Zostały omówione i wygłoszone referaty na tematy:

Przepowiednie charakteryzujące historię Rzymu (kol. Tracz St.),
Przepowiednie dotyczące losów Eneasza (kol. Tchórzewski Fr.),
Ingerencja bezpośrednia i pośrednia Junony w akcji Eneasza (kol. M. Nagnajewicz),
Ingerencja bezpośrednia i pośrednia Wenery w akcji Eneasza (kol. Pożakówna J.),
Struktura podziemnego świata w VI. ks. Eneidy (kol. Krzysiak J.),
Struktura podziemia w Metamorfozach Owidiusza (kol. Kosmolanka Kr.),
Świat podziemny w XI. ks. Odyssei (kol. Śliwińska E.),
Zaświaty w Eneidzie i we śnie Scypiona (kol. Pochwałkówna Al.),

Inne ćwiczenia i wykłady odbywały się jak w styczniu 1938. (vide nr. 2. Filol. Kl.). *(Jach Zygmunt)*

Na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

P. Prof. Dr. Jerzy Kowalski prowadził *Seminarium Łacińskie* (środa 10—12), posiedzeń w lutym 3 — Plinii *Nat. hist.* l. IV. c. 25—29.

Boeotia pasy miast (na pograniczu Attyki, w południowej Beocji, między Megaryką i Tebami, nad Cephisos i na wybrzeżu „poniżej Teb"), epickie nazwy źródeł i gór, pomieszanie i zaludnienia i miast Lokrów Opunckich i Epiknemidyjskich, co sięga aż po Phthiotis tessalską i jest wynikiem wątpliwości w sprawach geografii Homera, czego wiele przykładów u Strabona; kwestia Cephisosu. Phocis: miasta nadmorskie i w głębi lądu, pomieszanie Hyampolis z Hyampeia i połączenie tej z północną Cnemis mons (i miastem)? Sinus Maliacus — catena Doridis, Phthiotis, jej dawny zasięg terytorialny, z miastami nad sinus Maliacus, Trachin i Heraclea Trachin, odległości Heraklei od Termopyl i od Trachiny. W brzmieniu Trechin nowy ślad geografii homeryckiej.

Proseminarium Łacińskie (piątek 10—12) posiedzeń 4, Plauti *Casina* (czytanie, analiza metryczna i interpretacja v. 200—600).

Bibliografia studium fil. klas. (wtorek 15—16, sobota 10—11), wykładów 7.

Kolekcje zbiorowe: *Poetae cyclici* w V. t. wyd. Homera w Clarendon Press przez Allena (hymny homeryckie, cycli poematum fragmenta, Margites, Batrachomyomachia, certamen Homeri et Hesiodi, vitae). Poetae cyclici w szerszym pojęciu zebrani w *Epicorum Graecorum Fragmenta* G. Kinkel vol. I. Lipsk 1877 u Teubnera. — Poetae lyrici: Tu mamy różne wydania: *Anthologia lyrica* (reliquiae potiores) Bergk-Hiller-Crusius, Lipsk 1913 u Tebnera; wydanie najbardziej znane, po-

pularne, lecz nie ściśle naukowe. Fragmenta cytujemy np. Solon fr. 31, BHC. W ściśle naukowej publikacji winno być podane w aparacie kryt. źródło frgmtu, więc np. Plutarch i Aristides i wtedy cytujemy: Solon apud Plutarchum (tytuł pisma, pag.). Wydanie najpoważniejsze, będące ostatnim wyrazem tego, co można w liryce powiedzieć to E. Diehla *Anthologia lyrica graeca* u Teubnera w 2 vol; tom pierwszy I. wyd. 1925, II. wyd. 1936. — Zwrócić uwagę na koniec t. II., gdzie od str. 209 szukać należy fragmentów elegików aleksandryjskich. *Poetae bucolici et didactici* wyd. stare (Firmin Didot 1862), ale naukowe (nazwiska wydawców: Ameis, Lehrs, Duebner, Koechly); zawiera rzeczy b. trudno dostępne (zwłaszcza poezję dydaktyczną); należy go używać ostrożnie, bo jak wszystkie wydania F. D. ma niedostateczny aparat krytyczny. Pożyteczne wydanie naukowe (z przekł. franc.) Legranda w Guillaume Budé w dwu tomach (I. Paris 1925 obejmuje Theokryta, II. 1927. Pseudo-Theokryta, Moschosa, Biona i inn.). — Poetae scaenici *Tragicorum graecorum fragmenta* Augusta Nauck'a, wyd. 2. Układ fragmentów: 1. fragmenty z tragedii nominowanych (alfabetycznie), 2. fragmenta incertarum fabularum. Dlatego przy cytowaniu należy podać czy mamy zachowany tytuł tragedii, czy jest ona incerta np. Soph. *Teucr.* fr. 515 N. lub Soph. *inc.* fr. 814 N. Po cyfrze i słowach fragmentu idzie źródło i kontekst. Uporządkowanie fragmentów w obrębie jednej sztuki jest koniekturą wydawcy. Drugie wydanie ma więcej fragmentów, inną rekonstrukcję, więcej koniektur, stąd też i zmienioną numerację fragmentów. W ponawianych wydaniach fragmentów fragmenty mogą nosić dwie liczby: nową i w nawiasie starą, a na wstępie lub na końcu nowego wydania mamy wtedy zwykle tabele porównawcze dla ułatwienia kontroli fragmentów tego wyd. z wyd. starszym. Przy tekstach autorów spotykamy się z cyframi na marginesie prawym lub i lewym wydania: oznacza to stronę wydania pierwszego czy tylko starszego, jednego lub dwóch. Np. w wyd. Hermogenesa Rabe'go mamy na marginesie wewn. paginację Spengla, na zewnętrznym paginację Walza. — Ponieważ Nauck wydał w r. 1899 II. wyd. swych *Trag. Gr. Fr.*, należy oznaczać je N^2. Po trójcy tragików ma Nauck starszych i młodszych tragików pomniejszych (od p. 717). Na końcu dwa indeksy (1. poetarum, 2. fontium — dla odszukania numeru fragmentu, gdy się go zna z samego autora) oraz tabela porównawcza fragmentów wyd. I. i II. Nauck jest obecnie już zupełnie niewystarczający, brak zaś zebrania fragmentów z papyrusów, które ciągle się mnożą, odstrasza od prób publikacji specjalnej. Fragmentów komedii jest o wiele więcej. Pierwszy zebrał je August Meineke w *Fragmenta Comicorum Graecorum* różnie cytowane: *FGGM* lub *Fr C Gr M*. Tomów cztery: I. obejmuje badania wydawcy nad poszczególnymi komikami, następnie starożytne prolegomena, nadto index poetarum et fabularum; t. II. com. ant. (archaia) do czasów Arystofanesa; t. III. media (mese), t. IV. nova (nea). Pozostałe dwa tomy zawierają indices. Dziś z powodu nagromadzenia się mnóstwa nowych fragmentów wszystko to jest niekompletne i nie do użycia. Używamy dziś Teodora Kocka *Comicorum Atticorum Fragmenta* (cytujemy *CAF K* lub *C Att Fr K* (w trzech tomach) 1. obejmuje kom. starą, 2. nową i dzieli się na 2 części, z których druga jest właśnie

tomem trzecim. Układ: Po nazwisku autora idą fragmenty według tytułów zachowanych komedii (alfabetycznie), dalej fragmenty incertarum fabularum, z kolei fragmenty bez nazwiska autora, adespota i adela hopoteras, co do których nie wiadomo, do której komedii je zaliczyć (do nowej czy do starej) wreszcie fragmenty wątpliwej autentyczności i sfałszowane; na końcu frgmty przerobione na prozę. W ost. tomie mieszczą się indices: 1. poetarum comicorum, 2. fabularum. W każdym tomie na końcu znajduje się tabela porównawcza cyfr frgmtów dla porównania z Meineke'm. Poszczególne frgmty mają podane źródło i kontekst, w jakim się znajdują. B. wartościowe są wyjaśnienia Kocka (w jęz. łac.).

Ponieważ Kock ma tylko komików attyckich, uzupełniać go należy Kaibla *Comicorum graecorum fragmenta,* (cytujemy *CGF K* lub *C. Gr. Fr. K*) t. I. vol. I fasc. I. (Berlin 1899) (więcej nie wyszło), w którym zebrał fragmenty komedii sycylijskiej (Epicharma i pozostałych). Ma też starożytne prolegomena do komedii. Sposób używania jest identyczny, jak u Kocka. Uzupełnienia nowych fragmentów, znalezionych po Kocku i Kaiblu, u Jana Demiańczuka *Supplementum comicum* 1912. Kraków, (z indeksem poetarum, fontium i b. ważnym dla prac leksykalnych i gramatycznych ind. verborum). Dziś nie wystarcza, bo liczba frgmtów dzięki papyrusom wciąż wzrasta. Druga polska publikacja na tym polu to Wiktora Steffena *Satyrographorum graecorum reliquiae* Poznań 1935. Obejmuje fragmenty według autorów i tytułów dramatów (z indeksem satyrografów, dram. satyrowych i dictionis satiricae).

Praktyczne wydanie wszystkich poetów scenicznych stanowi Dindorffa *Poetarum scaenicorum graecorum fabulae superstites et perditarum fragmenta* w Lipsku u Teubnera 1869 (zawiera Aischylosa, Euripidesa i Sophoclesa z frgmtami oraz Arystofanesa z frgmtami). Olbrzymi tom, praktyczny w użyciu, dziś jednak przestarzały, nie należy go cytować ani używać do prac analitycznych. Do analiz metrycznych chóralnych wydał O. Schroeder u Teubnera *Aeschyli cantica* w r. 1907, *Euripidis c.* w r. 1910, *Sophoclis* c. w r. 1907, *Aristophanis c.* w r. 1909, w których podaje albo schemat albo nazwę metrum (klucz skrótów na początku): polecenia godne do przerabiania przy uczeniu się do magisterium z metryki, pomagają do czytania Plauta i dają w pewnych szczegółach rozumowy podkład do Horacego. To ostatnie słowo w tej dziedzinie (bo były już dawniej próby w tym kierunku, np. Gleditscha *Sophoclis cantica* II wyd. z r. 1883 itp.). — Blisko komedii satyrografów stoi *Corpusculum poesis epicae graecae ludibundae* I. cz. P. Brandta *Parodorum epicorum graecorum reliquiae* (parodie, najstarsza zachowana *Batrachomyomachia,* w nielicznych ułomkach *Margites,* poemat Archestrata, ważny dla *Hedyphagetica* Eniusza) i II. cz. Wachsmutha *Sillographorum Graecorum Reliquiae* (etymologia tego słowa niejasna — „zezujące wiersze"; zajmował się nimi prof. J. Sajdak — jak i dramatem satyrowym). W zbiorze Poetarum Graecorum Fragmenta Wilamowitza — Moellendorfa wydał Hermann Diels *Poetarum philosophorum fragmenta.*

Niezastąpiony zbiór KAIBLA *Epigrammata graeca ex lapidibus collecta:* inskrypcje kamienne wierszowane. Zbioru wszystkich epigramm

inskrypcyjnych należy szukać w *Corpus Inscr. Graec.* Ze specjalnych zbiorów pozostają do omówienia *Orphica* Abla 1855, dziś przestarzałe wobec Kerna wydania u Weidmanna w r. 1922 *Orphicorum fragmenta.* z podawaniem źródeł i omawianiem każdej pozycji. Mała edycja Tauchnitza 1829 *Poetae Graeci gnomici* (nie podane, jak często u Tauchnitza, kto zebrał). Ze starych wydań zbiorowych poezji wymienić należy I. Gaisforda *Poetae minores graeci* wyd. II. Lipsk 5 voll. 1823. i II. *Poetarum graecorum sylloge* J. Fr. Boissonade 24 voll Paris 1823—1832 dziś już oczywiście nieużywalne. P r o z a: P h i l o s o p h i: Diels Hermann *Die Fragmente der Vorsokratiker* 2 tomy II wyd. w Berlinie 1906 (Dodatkowy zeszyt w r. 1922 Kranza Waltera pt. *„Nachträge"* do wydania trzeciego). Paginacja w obu tomach bieżąca, nie trzeba cytować tomów, wystarczy *D. Fr. d. Vorsokr.* Układ: Filozofowie idą według przypuszczalnego następstwa chronologicznego i przynależności do szkół (na wst. tomu skorowidz). W obrębie każdego filozofa 2 grupy: A: obejmuje życiorys i naukę, B: fragmenty z pism. Do grupy B przyjął Diels tylko fragmenty niewątpliwe, zaś streszczenia itp. zalicza do grupy A. Trzeba więc czytać obie grupy i cytować: Thal. A fr 7 D. Jeśli litery A brak, znaczy, że to z grupy B. Spodem dołącza Diels do fragmentów niem. tłum. (Teksty specjalne często zaopatruje się w przekład i ten ma znaczenie naukowe). Każdy fragment nosi w nagłówku autora, dzieło, cyfrę, skąd został przytoczony, kontekst wydrukowany petitem, sam tekst fragmentu garmondowym drukiem. Ważny jest index verborum, który zawiera starszą terminologię filozoficzną i tu uzupełniać należy Kranzem („Nachträge"). Jedyny zbiór wszystkich filozofów greckich to *Mullacha Fragmenta philosophorum graecorum* w 2 tomach u Firmin Didot Paryż 1860-7. Zdaje się, *że* już nowy zbiór nie wyjdzie. Nauka tak postąpiła, że dziś trudno poszczególne szkoły wydać, a co dopiero całość. Mullach jest nieodzowny dla pewnych kierunków (np. Platoników), dla których nie ma jeszcze osobnych wydań. — *Stoicorum veterum fragmenta* zebrał J. Arnim w 3 tomach, czwarty zawiera indeksy. Obejmują Zenona i jego szkołę, oraz Chrysyppa ze szkołą. Układ: 1. O życiu, pismach filozofa, testimonia biograficzne, dalej jego nauka podzielona na logica, dialectica, rhetorica, physica, ethica.

Dla średniej s t o i A. Schmekel *Die Philosophie d. mittl. Stoa.* Fragmentów trzeciej stoi (tj. poza pismami Musoniusa, Epikteta, Marka Aur. brak.

Fragmenty Epikura zebrał U s e n e r w *Epicurea* Teubner 1887, ale nie wystarcza dziś wobec frgmtów w papirusach, opublikowanych przez Achillesa Vogliano pt. *Epicuri et Epicureorum fragmenta in herculanensibus papyris servata* Berlin (Weidmann) 1928. Poszczeg. pisma Philodema u Teubnera, Lexicon Philodemeum Vooys'a I. cz. A-K 1934 Purmerend. — H i s t o r i c i: Karol Mueller u Firmin Didot *Fragmenta historicorum graecorum,* 4 tomy plus V-ty Mühla i Langlois, który obejmuje historyków późniejszych aż do okresu bizantyjskiego i frgmta hist. nie zachowane w oryg., ale z tłumaczeń armeńskich.
W czwartym tomie bardzo pożyteczny, zwykle spotykany w wy-

daniach Firmin Didot, np. do Plutarcha, index realny nominum et rerum (lemmat z krótkim streszczeniem) — Cytujemy *Fr. H Gr.* lub *FHG (tom) p.... fr.... M.* Orientujemy się dzięki indeksowi auctorum lub titulorum, z którego należy korzystać przy pracach historyczno-regionalnych. Dowiadujemy się z niego wtedy np. kto pisał Eliacá, Sikeliká itp. Dziś wyd. to już przestarzałe, potrzeba nowego opr. *Scriptores de rebus Alexandri Magni* wydani u Firmin Didot w tomie z pismami Arriana przez K. Muellera. *Corpus historiae Byzantinae* wychodził pod red. uczonych Niebuhra, Emm. Bekkera, Schopena, G. i L. Dindorfów 1828 1897 (vol. 50). — Historyków od Nikolaosa Damasc. do Agathiasa obejmują Dindorfa *Historici graeci minores* w 2 tomach u Teubnera 1870-1. W r. 1923. rozpoczął Felix Jacoby wydawnictwo *Die Fragmente der griechischen historiker* (F. GR. HIST. J.). Porządek jest realny, nie chronologiczny; t. I. obejmuje genealogię (z logografami) i różne formy historii mitologicznej, (od 1. Heketaiosa do 63. Euhemerosa) z obszernym, b. wartościowym komentarzem od 315 str. (pozostałe komentarze już w osobnych tomach). Trudności przedstawia numerowanie niejasne i zagmatwane. Tom nazwany II A obejmuje teksty historyków: n. 64. Kratipposa do n. 105 frgmt. papirusów z gr. hist. Komentarz w tomie II C. Tom II B L Lieferung obejmuje Theopompa i historyków Aleksandra n. n. 106—153; komentarz doń w t. II BD 2 Lieferung. Tom II B obejmuje historyków epoki hellenistycznej i rzymskiej razem z chronografami n. n. 154—260, do czego komentarz mamy w tomie nazwanym II D. Na końcu tomu II B podaje konkordancję z fragmentami Muellera, dzięki czemu można używać Muellera, bo jest potrzebny, a do Jacoby'ego zaglądać dla kontroli i komentacji. P r o z a właściwa, p r o z a m ó w c ó w s ą d o w y c h Kanon 10 mówców — *Oratores attici* wyd. Baiter i Sauppe w Zurychu 1839—1843 I .t. i 1850 II. t. Dziś już poszczególni mówcy wydawani osobno (u Teubnera i Oxfordzkiej Clarendon Press). *Or. Att.* używamy tylko ze względu na wygodę, także ze względu na fragmenty, utwory mniejsze, scholia do mówców i cenne indeksy w drugim tomie, ale tekst jest dobry dla prac niejęzykowych. Jak wszędzie, tak i tu wiele nowości przyniosły papirusy. Uzupełniać więc należy je wydaniem Jandera K. *Oratorum et rhetorum graecorum fragmenta nuper reperta* Bonn 1913 (Lietzmans Kleine Texte). R h e t o r e s: Najstarszy zbiór Walza; cytujemy *Rh Gr* III 275, 24 W (tom i pagina, linea). Literalnie tomów 9. Spis rzeczy na końcu t. IX (wyszedł w 1836). Prócz tego index nominum, rerum et auctorum, niedostateczne. Walza właściwie nie należy używać, chyba tam, gdzie niema wydań nowszych. Spengel *Rhetores Graeci* w 3 t. u Teubnera 1853—1856. Daje on tekst poprawniejszy i nowszą recensio; co jest zawarte u niego, tego już nie używać z Walza. Wydał on dalej *Synagoge tehnon* czyli *Artium scriptores* 1928 (niezastąpiona do dziś próba odtworzenia pisma Arystotelesa, które zbierało wszystkie pisma retorów przed sobą). Trzecia kolekcja to S p e n g e l - H a m m e r *Rhetores Graeci* (*Rh Gr* Sp. - H), gdzie vol. I. pars 1. stanowiła *Ars rhetorica* Aristotelis wyd. przez Roemera (1898 Teubner); pars II. Anaximenes - Rufus (tyle tylko wydał z zamierzonej kolekcji). Ostatnia kolekcja, zakrojona na szerszą skalę, to *Rhetores Graeci* Rabego u Teubnera

z których mamy np. w t. VI. Hermogenesa, X. Aphthoniusa, XI. Nicolaosa, XIV. Prolegomena rhetorica: XV: I. Sardianusa. Co po śmierci Rabego z resztą — nie wiadomo, są materiały rękopiśmienne do Doksapatra. Sami choćby komentatorowie Hermogenesa, to piekąca potrzeba.

W wykładzie *Literatura II. w. po Chr.* (wtorek 16—17, sobota 11—12, 7 razy), omówił:

W zakończeniu życiorysu Caesara działalność polityczną, przyczyny śmierci (portret duchowy Caesara), opis śmierci. Źródła Suetoniusa, stosunek do archiwów, metoda w twórczości Suetoniusa, (klej i nożyczki, jednak rozumniej, niż u Plin., na którym zresztą się wzorował), materia kalumniatorska, stosunek do Plutarcha, przeciętny schemat życiorysu: genus: gens, pater (śmierć ojca), data urodzin, miejsce, infantia, pueritia, adulescentia (toga virilis, uxor); prakseis: facta bellica, externa, civilia, objęcie godności imperatora, czyny na tym stanowisku, festyny, uczty, mores (virtutes i vitia), portret fizyczny, ordo vitae, studia liberalia, religio, mors, praesagia mortis, funus, testamentum: to schemat życiorysu Suetoniuszowskiego.

Gdy Plutarch daje wspaniale „wymieszaną“ biografię z podłożem hist., to u Swetoniusza obserwujemy dwudzielność, specjalne zainteresowanie sprawami hist.-polit. Druga część to nie biografia, lecz charakterystyka. Schemat swój czasem Swetoniusz urozmaica przez przestawienie i różne dozowanie poszczególnych jego punktów, ale nic poza tym. Ciekawe novum redaktorskie Swetoniusza — to umieszczanie portretu duchowego tuż przed opisem śmierci jako jej przyczyna i usprawiedliwienie (Caesar, Nero), czasem po śmierci, jak u Tac. Najważniejsze dla niego to przeważnie vitia i virtutes, a porównanie i ocenę zastrzega sobie; lubowanie się w małostkowych lub ciemnych rysach charakteru. Omówione to zostało na przykładzie dalszych życiorysów: Augusta, Tyberiusza, Kaliguli, Klaudiusza, Nerona, Galby, Witeliusza i Wespazjana, Tytusa i Domicjana. Czas powstawania życiorysów na długo przed r. 121, przed usunięciem go z archiwum. Brak dokumentów w żywotach Flawiuszów tłumaczy się tylko tym, że nie było wolno korzystać w archiwum z dokumentów świeżych. *Viri illustres* pisał zapewne przed tym, przed r. 117. Zachowało się z nich *De grammaticis, De rhetoribus;* pierwsze obszerniejsze, dużej doniosłości, obejmuje hist. studiów gramatycznych I. w. przed Chr. do poł. I. w. po Chr. Na początku index gramatyków (od kogo pochodzi: od Swet., od skryby czy od bibliotekarza katalogującego zbiór?), — Forma: prolegomena do wykładów gramatyki; opowiada trudne początki,

ewolucję kultury studiów gramat., wzrost zainteresowania (ceny niewolników-gramatyków), ratio studiorum. W części drugiej, personalnej katalog gramatyków z szeregiem drobniutkich *vitae*. Źródła: pisma samych gramatyków, starszych mniej, częściej na podstawie późniejszych, archiwum poezji neoterycznej, tradycja ustna.

INDEX CRITICUS IN HERMOGENEM.

22. II. ukończono rozpisywanie tekstu Hermogenesa, Prof. Kowalski przeprowadza ostateczną kontrolę stron przed rozrzuceniem ich w alfabetycznego „węża", notując na grzbietach kartek uwagi rzeczowe i gramatyczne (przypadek, liczba, rodzaj, konstrukcja itp.), dzięki czemu możnaby z łatwością opracować z kolei po indeksie leksykon. Osobno powstaje materiał do pracy o języku Hermogenesa, nowszy od tego, który zebrał Provot. W ciągu ostatnich dni lutego rozrzucono 56 stron początkowych tekstu w alfabet. „węża" jako ostateczną postać przed oddaniem kartek do druku. Asyst. mgr. Biliński Br. czuwa nad sporządzeniem fotografii dwu kodeksów we Włoszech; kolacje ich będą przydatne w materii krytycznej wstępu; zawierają one nadto scholia do Hermogenesa.

Adiunkt Zakładu Fil. Klas. UJK. Doc. Dr. Smereka Jan prowadził w d. c. *Ćwiczenia wstępne z zakresu filologii klasycznej* (w lutym 2 razy — poniedziałki 11—13).

Metryka: analiza dystychu eleg., dymetru iamb. (na elegiach Owidiusza i epodach Horacego). Składnia: acc. c. inf., nom. c. inf., participia, wskazówki o pisaniu prac po łacinie.

Wykładał w d. c.: *Elementy Filologii Klasycznej* (czwartek 8—10, 3 razy).

Epigrafika łacińska, bibliografia, CIL, papirologia, metryka, historia, rodzaje metrów, językoznawstwo, hist. ze specj. uwzględnieniem polskich językoznawców, sanskryt, grupy i klasy językowe, historia jęz. greckiego i łacińskiego.

Prof. Dr. Ryszard Ganszyniec prowadził:

Seminarium Greckie poniedziałek 16—18 posiedzeń 2, Aristotelis De arte poetica.

Seminarium Łacińskie poniedziałek 11—13 posiedzeń 3,

Horati De arte poetica (interpretacja, obiaśnienia rzeczowe, teoria dramatu).

Proseminarium Greckie wtorek 17—19, posiedzeń 4, Evangelium secundum Ioannem.

Proseminarium Łacińskie Środa 8—10, posiedzeń 3. Plauti Menaechmi (koniec interpretacji tekstu, referat o kodeksach), oraz wykładał w d. c. *Tragedię grecką*.

Lektoraty jak w styczniu 1938.

Dla początkujących *Kurs elementarny języka greckiego* prowadził na podstawie Helma „Griechischer Anfangskursus" Dr. Chodaczek Władysław w poniedziałki i czwartki 15—17, posiedzeń 6, około 30 uczestników.

Prof. Szczerbański Mikołaj prowadził *kurs niższy jęz. łac.* dla początkujących: wtorki i piątki 13—14, na podstawie T. Lewickiego Wstępna nauka jęz. łac., oraz *kurs wyższy jęz. łac.:* wtorki i piątki 14—15 (8 razy — filologów 7). Listy Cicerona ad familiares, amicos, uxorem, rozbiór gram., skł. Owidiusza Autobiografia i Metamorfozy, metryka, objaśnienia.

Archeologia Klasyczna na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie.

Kierownik Zakładu Archeologii Klasycznej, p. prof. dr. Rajmund Gostkowski prowadził przy pomocy p. asyst. dr. Ireny Szeligowskiej *ćwiczenia:* 1) dla filologów, których treścią była nauka z dziedziny historii sztuki starożytnej, (style, rodzaje budowli itp.); 2) dla historyków, których treścią była historia starożytna (Rzym, Grecja, Egipt, Azja itp) w zakresie zabytków literatury i archeologii.

Wykłady: 1. Sztuka rzymska u schyłku pogaństwa (poniedziałki 12—13); 2. Kultura egejska (wtorki 12—13, czwartki 13—14); 3. Topografia Aten (środy i czwartki 12—13). Wykłady i ćwiczenia odbywają się w lokalu seminarium archeologii klasycznej przy ul. Zamkowej 11.

Koło Klasyków Studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Dnia 9. II. odbyło się Walne Zebranie Koła, któremu przewodniczył kol. Dąbkowski Stefan. Po wysłuchaniu sprawozdań ustępującego Zarządu i Komisji Rewizyjnej i po ożywionej

nad nimi dyskusji Walne Zebranie udzieliło ustępującemu Zarządowi absolutorium wraz z podziękowaniem.

Przy wyborze nowych władz Koła zebrani podzielili się na dwie grupy, z których zwyciężyła grupa koleżanek („Nec Hercules contra plures“) to też nowowybrany Zarząd przedstawia się jak następuje:

Prezes: kol. Szwarczykówna Barbara, wiceprezes: Skalska Janina, sekretarz: kol. Judejko Eliza, skarbnik: kol. Burdzińska Teresa, bibliotekarz: kol. Krystyna Jachimowicz. Komisja Rewizyjna: kol. Kurowska Saturnina, Kunowska Maria i Nowak Stanisław. Sąd koleżeński: Kaczmarska Alicja, Janikówna Józefa, Śliwiak Józef. Zarząd opracowuje program pracy na rok 1938/39.

W Kole Filologicznym Studentów Uniwersytetu J. K. we Lwowie.

Do Koła wstąpili: Bielecka Jadwiga I. r. studiów, Struzik Bolesław I. r., Suchanówna Emma V. r. Wystąpiła z Koła Słobodzianówna Maria V. r.

ŻYCIE NAUKOWE przejawiało się w d. c. w interpretacjach rannych (8—9), 7 razy, Ovidii *Metamorphoseon*, l. VIII. 547—875, IX. 1—229. i wieczorn. (20—21) średnio obecne 4 osoby, w wtorki, czwartki, soboty Terentii *Eunuchus* vv. 275—1094, w poniedziałki, środy i piątki Platonis *Protagoras* III 311 D-E do VII wł. — 9 razy, przeciętnie 8 osób.

W lutym br. zainaugurowano *Kurs języka greckiego* dla przygotowania do egzaminu (matury) z jęz. gr. Prowadzili: kol. Baczyński Władysław i Pudełko Stefan — 14 razy, uczestników 7; przerobiono na podstawie podręcznika Goliasa M. Wstępna nauka języka greckiego 31 + IX ustępów.

Ponadto na specjalnym posiedzeniu Zarządu Koła omówiono w szczegółach i przygotowano do zainaugurowania z marcem b. r. szeregu sekcji (językoznawczej, literackiej, konwersacyjnej, warsztatowej, tłumaczeń).

Wycieczka do Teatru Wielkiego na komedię muzyczną „Domek z kart“ odbyła się w 10 osób dn. 4. II.

Zarząd: odbył 2 posiedzenia, reprezentował Koło w inauguracji Inst. Wyższej Kult. Rel. i na uroczystościach jubileuszu 25-lecia Kapłaństwa Ks. Prof. Dr. Klawka Aleksego; dalej informował się w sprawie wycieczek do Grecji i Włoch;

sekretarz przyjął 12 pism, wysłał 2; bibliotekarz zanotował 126 pozycji wypożyczonych książek, co w porównaniu z lutym r. ub. stanowi wzrost o 60%. Przybyło książek 96 z daru prof Kowalskiego J. i Zakładu Filologii Klasycznej. Za rewersy uzyskano 3,50, z wkładek 10,60 zł, więc preliminarz budżetowy wykonany jest z nadwyżką.

Koło Archeologii Klasycznej Studentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Koło istnieje od roku 1935. Liczy obecnie 20 członków. Posiada bibliotekę, w której znajduje się obecnie 35 tomów zakupionych częściowo z dotacji Uniwersytetu, a częściowo z wkładek członkowskich. W porównaniu z rokiem ubiegłym jest to silny wzrost (15 tomów). Zebrania naukowe Koła odbywają się zasadniczo raz na miesiąc. W lutym r. b. odbyło się zebranie naukowe z referatem kol. Rukšyžanki Wandy na temat: *Starożytne ilustracje do Iliady.*

Koło Filologiczne Studentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Władze Koła w dniu 1. II. przedstawiały się następująco: Kurator Koła prof. Dr. Jan Oko, Prezes: kol. Czyżewski Aleksander, Wiceprezes: Jan Gajlewicz, Sekretarz: Janina Ostromęcka, Skarbnik: Milecjusz Andzilewka, Bibliotekarz: Mieczysław Śladowski, Członek-zastępca: Joanna Perlakówna. Komisja Rewizyjna: przew. kol. Mikołaj Gryckiewicz, członkowie kol. Rogowska i kol. Zarembianka.

PRACA NAUKOWA KOŁA przejawiła się najsilniej w wydaniu pod red. Kuratora Koła I. tomu Biblioteki Koła pt.: *Z dziejów Filologii Klasycznej w Wilnie.* Praca ta spotkała się z ogólnym uznaniem świata nauki i prasy; pochłonęła bardzo wiele czasu, wydatków i trudów osobistych członków Koła około sprowadzenia odpowiednich rękopisów, czy też specjalnych podróży do bibliotek krakowskich. Zaznaczyć tu należy bardzo życzliwe ustosunkowanie się JMRektora, który udzielił na ten cel znacznych funduszów.

W okresie od marca 1937. do 1. II. 1938. odbyło się 6 zebrań naukowych z takimi referatami, jak p. dr. Kudzinowskiego pt. *Język fiński na tle języków indoeuropejskich* (z rodzajem reportażu z pobytu w Finlandii pt. *Finlandia*

dzisiejsza), p. asyst. mgr. Frołowa *Partie literackie za czasów Augusta,* kol. ks. Lange'go *Podwójne oblicze religii greckiej,* kol. Czyżewskiego *Tacyt w kulturze polskiej* Jedno zebranie poświęcono 2000-leciu urodzin Augusta ze słowem wstępnym kol. Czyżewskiego i referatem p. mgr. Zujewskiego pt. *August jako curator morum.* Uchwałą Zarządu wznowiono działalność sekcji gramatycznej (pod opieką prof. Otrębskiego), która zajęła się kompletowaniem wykładów z gramatyki historycznej jęz. łac. i gr. W celu spopularyzowania wydawnictw filologicznych rozesłano egzemplarze okazowe *Z Dziejów Filologii Klasycznej w Wilnie* uczonym polskim i organom prasowym w kraju i zagranicą, oraz 270 egz. *Księgi Wergiliuszowej* na prowincję po minimalnej cenie 50 gr. *Działalność towarzyska:* Zarząd Koła uważając, że zżycie się członków Koła oraz bezpośrednie a szczere stosunki z Profesorami są warunkiem powodzenia pracy naukowej, zorganizował 12. XII. opłatek wigilijny, wspólne wycieczki do teatru na Pohulankę i do Lutni, oraz na wystawę malarską Kossaka, w których uczestniczyło około 30 członków Koła. Wesoły i beztroski, a serdeczny charakter miała wycieczka na Zielone Jeziora 24. V.

Prace Zarządu: W okresie marzec 1937 — luty 1938 odbyto 11 posiedzeń. Między 24 IX a 2. X. zorganizowano Komisję Inform. dla nowowstępujących. Bibliotekę wzbogacono o 33 tomy tak, że liczy obecnie 513 pozycji. Prenumerowano *Eos, Alma Roma* i *Filomatę.* Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu 17. V. 1937. uchwalono Regulamin Wewnętrzny Zarządu, zaś 12. I. 1938. zmiany statutu Koła w związku z ustawą o stowarzyszeniach akademickich.

Podsłuchane...

23. II. o godz. 23 Radiowy Teatr Wyobraźni nadał „tragedię historyczną" Norwida *Kleopatrę,* w następujących fragmentach: Z aktu I. usłyszeliśmy scenę w pałacu Kleopatry w okolicach Aleksandrii, zajętej przez legiony rzymskie. Było to pierwsze spotkanie Cezara z Kleopatrą. Dalej z tzw. „wesela królewskiego" — drugie spotkanie i fragment sceny na placu królewskim. Tu odbyła się ostatnia rozmowa Kleopatry z Cezarem. Milkną powoli harfy, scena kończy się słowami Kleopatry: *Jeżeli tak się on zwie, to Rzym odtąd zwie się przekleństwem.*

Słuchowisko radiowe przedstawiło więc fragment „cezaryczny“ utworu; mimo znacznych trudności językowych, na jakie napotykamy przy Norwidzie, słuchowisko miało dużo walorów dodatnich i realistycznie zobrazowało wielką tragedię i walkę dwu potęg: wschodu i zachodu. *MARC.*

Z prasy krakowskiej...

Kuryer Literacko-Naukowy z dnia 7. II. (nr. 6) str. IV 84), zamieścił artykuł z księgi przysłów pt. *Forsa to grunt.* Autor (ts.) kreśli dziejowy rozwój tego powiedzenia i operuje obficie ciekawymi cytatami greckimi i łacińskimi. Jest to ważny przyczynek do poznania obyczajowego starożytnych.

Ilustrowany Kuryer Codzienny z dn. 24. II. (nr. 55) str. 6. w dziale „Zygzaki“ zamieszcza satyrę Ludwika Szczepańskiego na współczesne tematy opartą na zasadniczym motywie z Horacego *Beatus ille qui procul negotiis...* *MARC.*

Nadesłane w lutym 1938.

Niestrudzony senior filologów na katedrach prof. dr. Tadeusz Sinko wydał w r. b. *Wypisy łacińskie* dla I. kl. liceów humanistycznych i klasycznych. Zeszyt I.: *Wybór z pism Cycerona.* W tekście łac. czytamy rozmowę Cycerona z synem o wymowie, dalej rozdział o filozoficznym wykształceniu, o korzyściach wyższego wykształcenia, zajęciach szlachetnych i nie, więzach i związkach społecznych, głównych formach ustrojów państwowych, o czym pisał Cyceron w dziełach filozof., o filozofii Sokratesa, lekarstwie dla ducha, że cnota wystarcza do szczęśliwości, w końcu uczczenie poległych obrońców wolności, obrona Mureny w skróceniu, listy: o inauguracji teatru Pompejusza, do żony z wygnania, do Attyka po śmierci córki i ad fam. w sprawie chorego niewolnika-przyjaciela; w r. 17. zebrał autor maksymy Cycerona o ojczyźnie, państwie i prawach, zaopatrzył całość w wyczerpujące objaśnienia, a w dodatku polskim zestawił wiadomości o politycznej i literackiej działalności Cycerona, ilustrowane ciekawymi (bo rzadkimi) ilustracjami, (str. 93 + 2 nlb — cena zł. 1·60).

W zeszycie II. wybrał autor sporo ciekawych fragmentów z *listów Pliniusza Młodszego, pism prawników* (Gaiusa Ulpianusa) i *autorów starochrześcijańskich* (Minuciusa Felixa, Lactantiusa, św. Hieronima, św. Augustyna), zaopatrzył je w obszerne ciekawe objaśnienia; rzadkie ilustracje. Str. 31 + 1 nlb. Cena zł. 0·70.

W zeszycie III. po bogatym wyborze z *Bukolik i Georgik* oraz z *Eneidy Wergiliusza* daje autor ciekawy zbiór *Ulotnych słów z Wergiliusza* i przechodzi do świetnych objaśnień (na 50 stronicach), aby w cz. III b. dać wspaniałą charakterystykę Rzymskiej Iliady i Odyssei, wyczerpujące zestawienie wiadomości o autorze Bukolik i Georgik i skreślić pośmiertne losy Wergiliusza ze specjalnym uwzględnieniem Polski. Zeszyt zdobią liczne ciekawe ryciny. Całość obejmuje str. 128 i kosztuje zł. 1·90.

Zeszyt IV. przynosi w tekście wybór z *Elegii Owidiusza, Tybulla i Propercjusza,* a po licznych objaśnieniach podaje zestawienie wiadomości o Owidiuszu, jego twórczości i wpływie w literaturze polskiej. Bardzo ciekawe ryciny, stron 47 + 1 nlb. Cena zł. 0·90.

Wreszcie zeszyt V. pozwala nam poznać *Mówców łacińsko-polskich* (St. Orzechowskiego, Zamojskiego Jana, Ossolińskiego Jerzego i Andrzeja Frycza Modrzewskiego oraz *poetów polsko-łacińskich,* Klemensa Janickiego, J. Kochanowskiego, Sebastiana Klonowicza i Jana Skórskiego. W dodatku ciekawe obiaśnienia. Stron 32. Cena zł. 0·60.

Całe to wydawnictwo wydane estetycznie i wzorowo (jak zwykle przez Książnicę Atlas), zostało zatwierdzone do użytku szkolnego przez Ministerstwo WR i OP.

I druga cenna publikacja naszego uczonego: *Język łaciński* (dla I i II kl. liceów klasycznych i humanistycznych) również przez Książnicę Atlas wydana, Lwów-Warszawa, 1938, stron 117 + 1 nlb. bogato ilustrowana ciekawymi rycinami, cena 2·30. Zatwierdzona do użytku szkolnego przez Ministerstwo WR i OP jako uzupełnienie małej gramatyki.

Autor mówi w szeregu bardzo ciekawych pogadanek „biorących" młodzież tak, że czyta je z dużym pożytkiem i przyjemnością zarazem: o starej łacinie i dialektach italskich, fonetyce, łacinie i polszczyźnie, morfologii, składni; dużo miejsca poświęca czasownikowi, kończąc szczegółową bibliografią i cennymi indeksami omówionego materiału (problemów i wyrazów).

WYDAWNICTWO FILOMATY (Lwów, Uniwersytet) wydało w lutym br.:

1. Stanisława Lenkowskiego przekład Józefa Flawiusza *Przeciw Apionowi* oraz *Żywot* (wstęp od tłumacza p. 3—16,

Przeciw Apionowi p. 17—156, Żywot Józefa Flawiusza p. 157—251, skorowidz imion własnych p. 253—266, rodowód Józefa Flaviusza p. 267, mapka Galilei p. 269, dokładny spis rzeczy p. 271—277. Cena zł. 5. (karton).

2. *P. Vergilii Maronis Aeneis* recensuit Ricardus Ganszyniec (348 str. tekstu z aparatem krytycznym + VIII wstępu z przeglądem rękopisów i wydań). Cena zł. 3·50 (oprawne).

3. *Phaedri Augusti Liberti Fabulae Aesopiae* recensuit Ricardus Ganszyniec (114 str. tekstu, VII wstępu z przeglądem rękopisów i wydań, na str. 115—6 index fabularum). Cena zł. 2·50 (oprawne).

Nasza skrytka pocztowa...

Otrzymaliśmy od Prof. U. J. Dr. Gustawa Przychockiego „serdeczne życzenia najpomyślniejszego rozwoju ciekawego, dobrze pomyślanego i potrzebnego pisma. Kraków, 28. II. 1938.

Od Koła Archeologii Klasycznej Stud. USB w Wilnie: „Koło nasze z radością i według sił będzie się starało przyczyniać się do rozwoju miłego i pożytecznego czasopisma F. K. Życząc pomyślnego rozwoju nowozałożonemu pismu przesyłamy koleżeńskie pozdrowienia: — J. Osińska sekretarz, Z. Czernicka prezes. — Wilno, 27. II. 1938".

Od Koła Filologicznego studentów USB w Wilnie z dnia 4. II. 1938. Z ochotą przystępujemy do współpracy z Szanownymi Kolegami. Z radością witamy ukazanie się odrębnego pisma filologicznego. Quod felix, bonum fortunatumque sit...
Janina Ostromęcka sekretarz, A. Czyżewski prezes.

Następny numer ukaże się w Idy Majowe ze względu na ferie wielkanocne. *Redakcja.*

REDAGOWAŁ:
KOMITET LUBELSKI: Jach Zygmunt, Chernikówna Maria, Skalska Janina.
KOMITET LWOWSKI: Bartnik Stanisław, Lepikówna Wilhelmina, Pudełko Stefan, Wiertelak Marian.
KOMITET WILEŃSKI: Kościukiewicz Adam, Andzilewka Milecjusz, Wandlówna Barbara.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: Baczyński Wł., NACZ.: Akielaszek St.
ADMINISTRACJA: Próchnicka M., SEKRETARIAT: Przygodówna Zofia.
Adres Redakcji i Administracji: Lwów, Uniwersytet, II. p.
KONTO ROZRACHUNKOWE: Lwów 1. Nr. 286.

Cena 50 gr. (czł. Kół Filol. Klas. 30 gr).
Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

Z DRUKARNI NAUKOWEJ WE LWOWIE, UL. ORMIAŃSKA 8. — TELEFON 253-10